

rülményt is, hogy Csengery Antal, a magyar parlamentarismus ez előkelő bajnoka s a legjelesebb hazafiak egyike a delegáció élénk helyeslése közt kijelenté, miszerint egy pillanatig sem haboz most már a hitel megszavazásánál. „A delegáció — mondá Csengery — okvetlen nagy felelőséget vesz magára a megszavazás által, de még nagyobb felelősséggel terheltetnék a történelem által, ha most, mikor a kormány szándékai és céljai felől ily módon felvilágosított, a hitelt megtagadná — s ez által a ministert megfosztaná az általa is helyesnek talált politika fogantatásának szükséges eszközeitől.”

A dolgok ily állásban tehát nyugodtan várhatjuk az események fejlődését. Andrásynak vaktában sokat gyanúsított politikájá pedig igazolva van a dolgok valódi természetével megismertett magyar delegáció egyhangú szavazata által.

Budapest martius 15.

Gondolkozunk csak kissé, — hanem higgadtan, józanul, leküzdve minden szenvedélyességet s elfogultságot, mert ezek nagyon rossz tanácsadók, sőt féltetve kis időre a pártzempontot és a netaláni személyes gyűlöletet és haragot, mert fájdalom — sokan vannak, kik tisztán ily motívumokból opponálnak, feledve, hogy ily válságos időben, ha van is egyik-másiknak oka neheztelni a kormányra, e körülménynek nem szabad a közügyekben magatartásunkat elhatározni. — tehát gondolkozunk csak kissé s ilyekezünk feleletet adni magunknak e kérdésekre:

Mit akarunk hát tulajdonképen? Mit kellene vagy mit kellett volna tenni a kormánynak, hogy az elégedetlen elemek tetszését megnyerje és az állítólagos közhangulatnak megfeleljen?

A felelet igen könnyű. A nemzet közérzete mind a kiegyezési, mind a keleti kérdésben oly hangosan s egyértelműleg nyilatkozott, hogy vágyai s céljai iránt nem lehet kétség.

A belügyi kérdéseket független magyar bank és önálló vámterület által szeretnénk volna megoldani; a keleti kérdésben Törökország integritása s Oroszország megőrzése, megalázása volt, sőt most is ez jelszavunk.

És fájdalom, vágyaink, törekvéseink mindkét pontra nézve hajótörést szenvedtek: álmaink, reményeink szétfoszottak mint a köd. Sem nemzetgazdasági emancipációnk Auszriától, sem Törökország megmentése nem sikerült.

Innen a nagy elkeseredés; innen Andrassy és Tisza nymbusanak szétfoslása, — márt. i. az opponáló elemek szemében.

De hát tekintsük csak belügyi politikánkat, jelesen azt az annyira szidalmazott, ócsárolt kiegyezést Eszünk ágában sincs azt állítani, hogy az a nemzet érdekeinek minden tekintetben megfelel és hogy teljes gazdasági emancipáció nem lett volna előnyösebb. Ezt maga a kormány is beismerte nyíltan s minden erejét arra fordítá, hogy lehetőleg kedvező alapon hozza létre a kiegyezést.

De ha nem lehetett. S ez az, ami sok ember fejébe nem fér. Jól van, fogadjuk el, hogy igazuk van, s a kormánynak csakugyan meg kellett volna kezdeni a nemzetgazdasági harezot Auszriával. Amde akármennyit vitakozunk, nem fogjuk eltagadhatni, hogy ez nem pusztán nemzetgazdasági harez lett, s csakhamar politikai szakadásra vezetett volna. Azt mondják: se baj, ez az épen, amit óhajtunk.

Erre találobban nem felelhetünk, mint ha egy nagy költőnk, de kit a politikai küzdelmek nagyon kiábrándítottak, szavait idézzük:

„Függetlenség Auszriától: oly cél, melyért lelkesülni lehet s melynek fényes ábrándjai örökké világítani fognak minden szívben, amely fiatal; oly politikai tan, melynek gyökerei historiai múltunkba fogóznak bele s amelynek újra meg újra kihajtó sarjait irani kegyetlenség volna, és csak a férfi gond és súlyos tapasztalat nyomául maradó redők a homlokon hozzák meg azt a tudatot, hogy ez a fényes eszménykép Európa jelen constellatiói közt létesíthetetlen.”

Szilárd meggyőződésünk, hogy aki csak kissé ismeri a jelen nemzetközi viszonyokat s komolyan felgondolja helyzetünket az európai nemzetek csoportjában, ha még oly keserű érzéssel is, meg fogja érteni a kemény szót: lemondani, és megnyugszik a megváltoztatlanban.

A történelmet nem mi csináljuk. A politikai viszonyok és események természetesen szükségességgel fejlődnek s alakulnak; vagy meg kell akudnunk a körülményekkel, melyeket megmástani nem áll hatalamunkban, vagy hát szegezzük

ellenök mellünket, elkészülve arra, hogy agyon-tiportatunk.

Elszakadva Auszriától legalább egy millió katonát kellene fegyverben tartanunk. Megbírnuk e ezt? Függetlenítve magunkat Auszriától elvesztjük Istria, mely egyetlen tengerpartunkat fedezi; elvesztjük Galiciát, amely utolsó védbástyánkat képezi Oroszország ellen. Aztán azt sem sz bad ám elhallgatnunk, hogy amely hatalom Auszriát megsemmisíti, ki kezesedik érte, hogy Magyarország határainál megáll?

Ily perspectiva mellett, ily kilátással a jövőbe, kérdjük: helyes-e, észszerű-e, a monarchia két felét összetartó köteleket tagítani; s érdemes-e az eshetőleges nyereségért, mely a vámsorompók felállításából az országra háromolnék, a nemzetgazdasági harezot Austria ellen megkezdeni s hazánk politikai existenciáját is kockára tenni, — vagy pedig meghozva a netaláni gazdasági áldozatokat minden erőnkkel arra törekedni, hogy a két érdekfel szövetsége minél szilárdabb, minél tartósabb legyen, hogy a monarchia tekintélye kifelé gyarapodjék s actióképessége emelkedjék?!

A másik pontra, — külügyi politikánkra vonatkozólag — jövő számunkban

—m—k.

A helyzet.

Oláhország teljesen szakított Oroszországgal. Cogolniceanu a külügyminister egy körlevélben tudatta a hatalmakkal, hogy Románia a saustefanói békekötést nem ismerheti el. Sturdsa Demeter és Ghika Juon Bécsben vannak; lépéseket akarnak tenni, hogy a congressus akadályozza meg Busarabjának orosz kézbe jutását. Felkeresték a magyar delegátusokat.

A békepontozatokat Orosoff ügyvivő hozza a hét elején meg Bécsbe hivatalosan, a congressusi meghívókat pedig Berlinből e hó végnapjaiban küldik szét a párisi szerződés aláíróihoz és csak ezek döntenek el majd azt a kérdést, hogy más hatalmak vegyenek-e részt a gyűlésben s hogy az összes békepontozatok képezzék-e a tanácskozás tárgyát, vagy csak azoknak egy része.

A porta elhatározta, hogy két hadtestet küld Voloba a thessali fölkelés elnyomására. A Standard szerint az angol hajóhad vasárnap este a tuzlai öbölből az ismídi öbölbe ment. A czar elfogadta azon javaslatot, hogy Görögország részt vegyen a congressusban.

Gladstonet végre teljesen elkedvetlenítette az angol nép oroszellenes hangulata s hogy választó kerülete, a greenwiehiek, ki ne tegyék a szűret, megelőzte őket s lemondott képviselői állásáról.

Rudolf trónörökös berlini fogadtatásáról a „Pol. Corr.”-ben egy tudósítás olvasható, mely szerint ő fensége a len-től legkedvezőbb benyomást idézte elő a berlini udvarnál. Vilmos császár nem győzte s nem győzi őt dicsérni s a leghízelgőbb epithetonokkal elhalmozni. Bismarek herceg, ki tudvalevőleg nem szeret látogatásokat tenni, s a berlini udvarnál történt kettős menyegző alkalmával is az ott jelen volt hercegekről csak annyiban vett tudomást, hogy fia által iratta től magát: a trónörökösnél maga személyesen jelent meg és írta föl nevét a kihallgatás-kérők közé; háromnegyed óra hosszig volt Rudolfnál s a kihallgatást csak az udvari ebéd szakítá félbe. — Bismarek engedélyt kért, hogy legközelebb folytathassa előterjesztéseit, de Rudolf maga ment Bismarek lakására. Egy berlini diplomata úgy nyilatkozott, hogy „Rudolf látogatását eleinte csak udvariassági ténynek vélte, de csak most látja, hogy itt egy első rangú politikai eseményről van szó.”

A „P. N.” multheti számai egyik vezérezikében azon meggyőződésnek ad kifejezést, hogy Andrassy pontjait Oroszország nem fogja el fogadni, „hisz — ugymond — magaviselete ezt kézzel foghatólag tanusítja. Papirosengedményeket fog tenni; realis concessiókat meg fog tagadni, vagy ki fog játszani. Alkudozik, hogy időt nyerjen, s míg mi a congressuson vele mókázunk, addig Batumból, Karsból ötvenezer embert átszállít Odessaba; serege nagy részét Bulgáriából Romániába vonja s mikor hadai rendben állnak, kimondja, hogy Bulgáriát megtartja. Ez lesz a meglepetés, mely a congressuson Andrassyt várja.”

Andrassy gróf nyilatkozatairól a „P. N.” bécsi levelet közöl ellenzéki körökből. Ez többi közt ezt mondja: „Andrassy ez úttal újabb és bővebb felvilágosításokat adott, mint a delgatió decemberi zárt ülésében és mint az osztrák delegáció zárt ülésében. Nevezetesen tisztán formulázta az osztrák-magyar érdekkör jelentőségét, és annyit mondhatok, hogy e kört úgy vonta meg, hogy abban semmi oly érdek sem foglaltatik, melynek védelmét Magyarország nem követelné. De szük a kör annyiban, hogy kiharad nem egy érdek, melyet sokan hazánk szempontjából megóvni kívánnak.”

A delegációk ülésézésé újabb hírek szerint, tovább fog tartani, mint ezelőtt hinni lehetett. E hét végeig alig fogják elvégezhetni teendőiket. Az osztrák delegáció körében, mint látjuk, nem uralkodik az az egyetértés a 60 millió megszavazá-

sára nézve, mint a magyar delegátusok közt. Egy távirat jelenti, hogy az osztrák delegátusok közt eddiglé csak 40 szavazat tekinthető biztosnak a hitel megszavazására.

Az osztrák országos bizottság költségvetési albizottsága szintén elfogadta a folyó-év második negyedére szóló indemnit-t, valamint a hadügy-ministerium által kért rendkívüli hitelt is megadta.

A magyar országos bizottság, egyesült négy albizottságának ülésében f. hó 15-én egyhangulag megszavazta a rendkívüli hitelt Falk Miksa indítványának értelmében.

A kiegyezés újabb megfeneklése. Az osztrák kormány ragaszkodik a birodalmi tanács által megszavazott tételekhez. A magyar kormány hajlandónak látszik a kőolaj-vámot leszállítani, de viszont el van határozva leszállítani a gyapjuszövet vámjait is, valamint a levantei vasutak és a kávévám kérdésében is ragaszkodik a magyar állásponthoz. Ily körülmények közt, midőn a ressort-miniszterek nem bírnak megegyezni, az osztrák minster tanács veszi kezébe az ügyet és azután ő felsége elnöke alatt közös minisztertanács lesz, melyben egy részről Tisza, Széll, Trefort és Wenckheim, osztrák részről Auersperg, Pretis és Chlumetzky fognak részt venni.

Tisza Kálmán miniszterelnök a törvényjavaslatokat a kiegyezési provizoriumról és az állami közterhekről és kiadásokról szóló törvény hatályátak május 31-éig leendő kiterjesztéséről a képviselőház f. hó 16-án tartott ülésében mutatta be.

Városi élet.

Kassa sz. kir. városa törvényhatósági bizottsága f. hó 11-ére közgyűlésre volt egybehíva, mely gyűlés folytatólagosan még f. hó 12., 13. és 14-én is tartatott anélkül, hogy a napirend tárgyai mind — elintéztettek volna.

E gyűlést a főispán, Darvas Imre ő mlga nyitotta meg s mindvégig ő vezette a tanácskozás menetét.

Ennek megkezdése előtt a polgármester szóbeli előterjesztésére elhatározta a közgyűlés, hogy ő cs. és ap. kir. Felsőházhoz részvét-irat intéztessék Ferencz Károly főhercege elhunyna alkalmából.

Eder Odön indítványt tett a kivitt áruk után is szedetni szokott követetvám, mint jog- és szabályellenes, eltiltása iránt. — Ez indítvány az illető szakbizottsághoz utaltatott, azon meghagyással, hogy a szak-bizottság még e gyűlés tartamán belül ez ügyben véleményes jelentést tegyen.

A felolvasott belügyministeri rendelet folytán, az árvapénztár kezelésére vonatkozó szabályrendeletben a felülről kívánt módosítások részben megtétek, részben pedig azok szükségtelen volta iránt a m. ministeriumhoz felirat intéztetni határozatott. — Az árvapénztári heverő pénzekre nézve szótöbbséggel kimondatott, hogy felerészben a helybeli takarékpénztár-, felerészben a népbankba helyezendők el.

A vadászati jogot a város összes erdeiben a gyűlés 10 évre a kassai vadásztársulatnak kiadatni rendelte.

Az 1875-ik évi abauj-szántói bortermés Teitelbaum és Beiler kereskedőknek eladatni rendeltetett.

A főszámvevő helyettesítésére nézve, minthogy a tisztújítás ugysis már csaknem küszöbön van s időközben a teendőket a polgármester megbízásából Hollay Adolf teljesíti — a polgármester ezen megbízása jóváhagyásán kívül — semmi más intézkedés nem tetetett.

A gőzfűrés felállítására tárgyában kiküldött bizottság javaslatát, mely a felállítást előnyösnek s kiviendőnek nyilatkoztatja, a gyűlés szótöbbséggel elfogadta, s a kiviteli módozat, a költségvetés stb. iránti javaslattétel dolgában is a további lépések megtételével e bizottságot megbízatni rendelte.

Deil Jenő interpellációval egybekötött indítványa folytán, hogy a regalebélőknek a szeszszel nagyban és kicsiben való kereskedés eltiltassék, a tanács az ügy megvizsgálására és a netáni visszaélések megtorlására való lépések megtételére utasított.

A polgármesteri jelentéssel betérjesztett szabályrendeleti-tervezet, a gazdasági szervezet és személyzet megállapítása végett, kinyomatni, a tagok közt kiosztatni és újból napirendre kitűzteni határozatott.

A tiszavidéki vasutársulat készsége a vasuton érkező áruk megvámolása kezelésére, a vámdíj 15% átengedése mellett, a polgármester szóbeli előterjesztésére, ez évre elfogadtatott.

A városi kereskedők és iparosok tolyamodványa a követetvámtarifa leszállítása végett, a tanács határozatához képest, érdemleges elintézés előtt még, — nagy és heves szóváltás és vita után, — a jogügyi bizottságnak véleményadás meghagyásával kiadatni rendeltetett.

A párisi kölcsönösen-segélyező-magyar egyetel köszönő iratát, hogy a város az egyetel törekvésé egy, 100 flos kötelező-levél megvétele utján szín-

tén előmozdította, a közgyűlés tudomásul venni határozta.

Dr. Weitzenbreier Frigyes — nézetünk szerint helyes — indítványát, hogy valamennyi a regale-ügyre vonatkozó, kérdés lehetőleg egybekapcsolás- ság s egy e célra összehitt rendkívüli közgyűlés tárgyává tétessék, a törvényhatósági bizottság, bár többen s pártolólá szoltak a tárgyhoz, határozat hozatala nélkül ha yta.

Ellenben Deil azon indítványát, hogy a szesz- nek lepecsételt palaezkokban való áruba boesátása helyett a ministeriumot a municipium a boletta- rendszer behozatalára kérje, a közgyűlés napirendre tüzte ki.

Eder Ödön bizottsági tagnak 11-én tett indítványa kapcsán az illető szakbizottság véleményes jelentése folytán elfogadtatott, hogy a bérlő- társulat utasitassék, mikép kivitt árúk után kö- vezet - váim ezimén jövőre illetékeket ne szedjen.

A városi tisztviselők nyugdíjaztatására vonatkozó új szabályzat tervezete a vitakozás tárgyául általában elfogadtatott s első fejezetében részlete- sen is letárgyaltatván megállapított.

Erre a közgyűlés bizonytalan időre el lön napolva.

A tagok az új közgyűlésről újabb meghí- vásban fognak értesítettni.

Tanfűgy.

Abauj- és Torna-megye tantestületének leg- utóbbi (márcz. 9-én) tartott állandó választmányi ülésén azon indítvány fogadtatott el, hogy a járási köröket illető választmányi határozatok és intézke- dések egy hivatalos közlöny útján hozandók azok tudomására.

E végből az e célra választott „Kassa és Vidéke” című helybeli lap a fűkegyeltek részére megrendeltetvén, az abban megjelenő, tantestületi ügyeket tárgyzó, közlemények, a körök elnökei által, hivatalos kiértesítésökül veendő.

1. A múlt év szeptember-havában tartott közgyűlés határozata értelmében, az állandó vá- lasztmány, mint a tantestület végrehajtó bizott- sága, a jelen iskolai évben eddigelé — tárgyalás alá került ügyekre nézve a következőkben állapo- dott meg, illetőleg határozott.

a) A vidéki körök azon előadói, kik a nagy- gyűlésen való megjelenésben akadályozva lenné- nek, kötelesek jelentéseiket, — nemkülönben a közgyűlésen hozott határozatokat — a közgyűlés előtt legalább két héttel, — a nagygyűlésen meg- jelenők pedig legalább egy héttel az állandó vá- lasztmányhoz beküldeni.

b) Minden egyes körnek és tagnak lelkiis- meretes kötelesegevé tétetik az „Eötvös-alap” gyá- rapítása szempontjából ugy rendes, mint pártoló tagokat gyűjteni s általában oda hatni, hogy ez eszme minél-szélesebb körben fölkarolassék.

c) Sudy K. János „Termény rajza”-nak elbí- rálása a köröknek meghagyatik.

d) Dr. Verédy Károly kir. tanfelügyelő ur által kitűzött s 25 frankkal aranyban jutalmazott eme kérdésre: „Miként tanítandó legsikeresebben a magyar nyelv a nem-magyar-ajku iskolában?” a pályázat kihirdetettik. Pályázhat minden testü- leti tag. A munka, mely két írott ívvel kevesebb s háromnál többre nem terjedhet, idegen kézzel írva, s lepecsételt jelíges levél kíséretében legkés- sőbb f. évi aug. 31 ikéig a tantestület elnökségéhez beadandó.

e) Egner Adolf iglói tk. tanár „Ének ABC”-je bírálat végett Huszka Antal, Gaskó Gyula, Vincze Mihály, Sallay Simon és Makai János tagokból álló bizottságnak kiadatott.

2. A tornai- és felső-eserehádi járás-körök megalakultak s működésüket megkezdették; ellen- ben az alsó-eserehádi járáskör megalakítására ki- küldött testületi tag jelentése szerint, a járás taní- tóit mindeddig nem sikerült testületé összehoznia. Ez eredménytelenséget sajnos tudomásul véve, a választmány azon határozatot hozta, hogy addig is, míg alkalom leend külön körré alakulni, fel- hívja e járás tagjait, hogy a székhelyökhöz legkö- zelebb eső s mar működő körökhöz esatlakozzanak.

3. Tárgyaltatott az „Aradvidéki tanítóegylet”- nek 1877. év szept. 16., 17. és 18. tartott nagy- gyűlése által 15. szám alatt hozott és pártolásra megküldött határozata. — A választmány követ- kezőkben állapodott meg:

d) A „Vértes-aljai tanítóegylet”-nek az 50-es bizottságra vonatkozó bizalmatlansági szavazatát épen nem tartja alkalmazhatónak, sőt ellenkezőleg az 50-es bizottság által eddig tett intézkedéseket teljesen helyesli s buzgó fáradozásáért csak köszö- netet szavazhat.

b) A 2. pontot illetőleg, „hogy hívassék fel az 50-es bizottság javaslatot készít ni a tanítóegyle- tek és testületek országos szövetsége tárgyában, — ezt minden tanítóegylet- és testületnek meg- küldje véleményezését végett, s e tervezet és véle- mények alapján szerveztessék a III. egyetemes tanító-gyűlés alkalmából a tanítóegyletek- és tes- tületeknek országos szövetsége” — helyeslő tuda-

omásul vétetvén, ez értelemben testületünk is meg- keresi az 50-es bizottságot.

4. A kassai járási körnek egy könyvtár föl- állítása iránt tett javaslata helyesltetvén, a többi körök is felszólítatnak az eszme megbeszélésére es hovaelőbb történendő megtestesítésére.

5. Makai János, a szikszói kör elnöke, Ma- teka József és Szendrei János szikszói tanítók napi- díj és utazási költségöknek Szikszó város által megtagadott kiszolgáltatása tárgyában, általa a já- rás szolgabíróságához benyújtott és ott kedvezőt- lenül elintézett folyamodványát, az elnökséghez orvoslát végett beküldi.

A kérvény a tanfelügyelő urhoz áttétetni határozatott.

Ez esetből kifolyólag, főhivandók a járáskör- ök elnökei, hogy a gyűlés után 10 nappal — ke- rülve minden egyes esetben az amugy is tulhal- mozott szolgabírói hivatalnak igénybevitelét — terjeszszék az elnökséghez orvoslát végett azon tanítók jegyzékét, kik uti- és napdíjukat közsé- geiktől meg nem kapták.

Egyszersmind fölkeretnek a körök elnökei, minden gyűlésekre a járás szolgabíróját meghívni, illetőleg a gyűlést nála bejelenteni.

6. Tárgyaltatott a pozsonymegyei tantestü- letnek 1877. év máj. 28. VI. nagygyűlése alkalmá- val hozott s pártolásra megküldött azon hatá- rozata, mely szerint forduljon a tanítóegylet a képviselőházhoz, kérvén ezt, méltóztassék az 1875. XXXII. t. ezikket, mely a néptanítói nyugdíjról szól odamódosítani, miszerint ezen törvényezikk 33. § a, melyben a községi néptanítóktól az új nyugdíjazási törvény alkotásáig beszédett 2% ezen nyugdíjazási alapba való bekebelezése elrendeltetik, toldassék meg azon hozzátétellel, melyben kimond- dassék, hogy ezen befizetett pénz azon tanítóknak, kik a nyugdíjazásra felvétettek, a most folyó évekbe számították be évi járulékokul; azon tanítóknak pedig, kik koruk elhaladottsága miatt a nyugdí- jazásból kizárják, illetőleg nem köteles tagjai, be- fizetett pénzeik adassanak vissza.

Pártolólá tudomásul vétetett s hasonló érte- lemben az országgyűléshez kérvény intéztetik.

7. A tanfelügyelőség főhívja a tantestület elnökét, hogy minden járási körből egy-egy, leg- feljebb két oly tanítót ajánljon, kik a fűskola- ügyét felkarolni, annak érdekében fáradozni s a vidékükön előforduló minden enemű mozzanatot Lukácsy Sándor min. biztos úrral, a „Népkertés- ze” című szaklap szerkesztőjével tudatni készek- nek nyilatkoznak.

Mintán azonban a tantestületi elnök nem bír tudomással arról, kik foglalkoznak vidéken a famesítés s általában a kertészettel; felhívatnak a körök elnökei, hogy járásukból jelöljenek ki egy-egy, esetleg két tagot, kik a famesítés kör- ül teuleg fáradoznak, vagy a közelmúltban fárado- ztak s azoknak neveit a tantestület elnökségé- vel mielőbb tudassák.

A jelentéstevő egyleti tagok egyelőre ingyen fogják kapni a „Népkertésze” című lapot, később egyéb kedvezményekben is fognak részesülni. Az ajánlatokba-hozatalnál megkivántatik egyszersmind, hogy megjelöltessek azon helységek is, melyek- ről az illetők jelentéseket tenni szándékoznak.

Ujdonságok.

— *Ő es. és ap. kir.* Felsége, legkegyelmesebb urunk és királyunk, f. hó 13-áról legmagasabb kéziratot intézett a ministerelnökhöz, Tisza Kál- mánhoz, melyben a Felség a monarchia összes népeinek köszönetet mond a benőrszövét nyilván- titásaiért, melyek edes atyja, néh. Ferencz Ká- roly főherczeg elhunya alkalmából, a Felséghez intéztettek.

— *Ő es. és ap. kir.* Felsége f. évi február 26-án kelt legmagasabb rendeletében, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minister előterjesztésére, dr. *Schuster Konstantin*, kassai püspöknek a szent- jobbi valóságos apátságot adományozni kegyes- kedett.

— *Ő es. és ap. kir.* Felsége a soóvári önkén- tes tüzoltó-egyletnek, tüzoltószerek beszerzésére, magán-pénztárából, 200 forint méltóztatott legkegyel- mesebben adományozni.

— *Néhai Ferencz Károly* főherczeg ő fensé- geért a gyászisteniszteletet a helybeli székes- egy- házban f. hó 15-én mutatta be az Úrnak püspö- künk ő mlga teljes egyházi gyász és szertartással. Jelenvoltak a katonai és polgári hatóságok, tanító- zetek s a hívők nagyszáma.

— *A kassai ügyvéd* kamara közhírtétele szerint Timkó Miklós tokjai lakos ügyvéd, lakását a kamara területén belül Zsadyba tette át.

— *A m. kir. igazságügyer.* Grün Arnold vesz- prémi lakost a sároközi kir. járásbíróság mellé bí- rósiági végrehajtóvá nevezte ki.

— *A vallás- s közoktatásügyi m. kir. minister* az 1876 évi 28 t. cz. 3. §-ában nyert felhatalma- zásához képest Sárosmegye területén: Fűzy Sándor alsó-tárczai-, Pechy Ambrus felső-tárczai-, Ganczaugh Miklós sároközi-, Bornemissza Ferencz székesői-,

Bornemissza Ádám tapolyai- és Winkler Bertalan makoviczai járási szolgabíróit, a járásaik területén levő azon iskolák számára, melyekre nézve eddig még nem rendeltettek ki ideiglenes iskolalátogatók; továbbá Antal Emil Kassaváros ügyészt Tehany Kaveesány, Nagy-Ladna, O Ruzsin és Szent-Istvány; Kosztka Vilmos soóvári kinest. hiv. főnököt, Vörös- vágás és Dubnik; Schönvitzner Gyula kinest. erdészt Kakasfalva és Soósujfalu; dr Berzevicy Albert megyei aljegyzőt Soóvár, Nagy-Sáros és Kende községek iskolái, végül Holländer Leot az eperjesi és berzevicyei izr. iskolák számára ideigl. iskolalá- togatókká nevezte ki; Körtvélyessy Gábor Kapi, Német-falu, Soósfalu, Vágás és Hanusfalu közsé- gek ideiglenes iskolalátogatóját pedig ebbeli tiszte- ségétől saját kérelmére felmentette.

— *Mint megbízható* forrásból értesülünk, Abaúj-megye törvényhatósági bizottsága a jövő hó 8-ára hivatik közgyűlésre egybe. A meghívók épen most állítatnak ki s legközelebb küldetnek meg a bizottsági tagoknak.

— *A helybeli községi* iskolaszék f. hó 20-án d. u 4 órakor a kovácsutczai tanépület másod- emeletén, a zeneteremben, ülést fog tartani.

— *A magyar kir.* igazságügyminister Leho- tay János kassai kir. törvényszéki díjnokot a kas- sai törvényszékhez irnokká nevezte ki. Golenies Ferencz kassai törvényszéki irnokot pedig a kas- sai kir. járásbíróságához helyezte át.

— *F. hó 24-én* a helybeli Fröbel-kert helyisé- geiben zene- és humoristikai-szavalmati estély fog tartatni, melyet a kereskedőifjuság egyletének mu- latsági-választmánya rendez és mely az alábbi mű- sorhoz képest igen élvezetes- és érdekesnek igér- kezik. 1. Csata dal, Huber Károlytól; Möller József karmester ur vezénylete alatt, éneklí a férfiak. 2 a) Andante Beethoven 2-ik sonatájából. b) A könyek dicsérete (Lob der Thranen) Schu- berttől; hegedűn előadja Schambach Gyula ur, zongorán kíséri Várady Róza k. a. 3. Nacturne, Chopin-től, Faust, keringő Jaell-től; zongorán elő- adja Hartig Frida k. a. 4. Ständchen, Abt Fe- rencz-től; solo négyes-férfiak. 5. Eine Ballphrase, szavallja Rottenberg Jakab ur. 6. Ländler, szerzé és ceterán előadja Meisinger Károly ur. 7. Osz- szel (Im Herbst) Franz Róbert-től. Idegen földön, (In der Fremde) Taubert-től; éneklí Gerster Anna k. a. zongorán kíséri ifj. Elischer Károly ur. 8. Théma változatokkal Edurban, Händel F.-től; zongorán előadja ifj. Elischer Károly ur. 9. Esti dal, Fuchs F. C.-től; éneklí a férfiak. A hangver- senynél használandó zongora Klusinszky Károly ur zongoratórából való. Kezdeté- pontban esti 8 órakor. A jótékonyezél iránti tekintetből netán tett felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag fognak nyugtatványoztatni.

— *A múlt-héten*, szerdán, irta alá Geröfy Andor a szerződést, melylyel magát a kassai magyar színház ellátására kötelezte. Az új színgazgató csak ép egy napot töltött itt; a szerződés meg- kötése után való nap visszautazott társulatához Nagy-Kanizsára.

— *Ma lesz a helybeli* szintársulat általános an ismert művészi-tehetségű tagjának, *Gabányi Árpád- nak*, jutalomjátéka. Színe kerül „Richelieu bíbor- nok” című színmű. Ha külön nem említenők is föl ez alkalmat, meg vagyunk győződve, hogy a nagylelkű műpártoló közönség a legmelegebben adná tanujelét a művész iránti rokonszenve- és elismerésének. A mai este mindenesetre ünnepi- est lesz a kassai színházban. Ezzel kapcsolatosan kiemeljük, hogy a *Róth-nővérek* jutalomjátéka meg péntekre van kitűzve. Adatni fog a „Kapi- tány kisasszony” című operette. Nem esalodunk — azt hisszük — ha mondjuk, hogy ez este szintén fényes bizonyítéka lesz annak, mennyire kedvencei a szorgalmas tehetségek énekesnők, a Róth-nővé- rek, közönségünknek.

— *A kassai városi magyar színház műsora* 19 én „Richelieu bíbornok.” Dráma 5 felv. Gabányi ja- vára, 20-án „Coseolitto” Operette és „A masoló,” dramolette, 21-én „A járvány”, vigj 3 felv. 22-én „Kapitány kisasszony” a Róth-nővérek javára. 23-án „Galambposta”, vigj. 3 felv. 24 és 25-én „Dráma a tenger fenekén”. Látványos színmű itt előszór.

— *Hinsenakamp* Bernát mérnök ur és a helybeli állami gépészeti tanoda tanára, folyó hó 25-én az az hétfőn délután 4 órakor a „kereskedő ifjak társulata” helyiségében egy épen oly korszerű, mint érdekes felolvasást tart „*az telefonról*” gyakorlati mutatványokkal. — Nem tagjai e társulatnak, holgyeket hozzáértve, mindig szívesen látott ven- dégek. —

— *Székesfehérvárott 1879-ik évben* országos ipar-, termény- és állatkiállítás rendeztetik. A kiál- litás 1879. május 10-én nyitattik meg és tart június 1-ig. A kiállítási bizottság a fehérmegyei gazdasági-egyesület tagjaiból, Fehérmegye és Szé- kesfehérvár törvényhatóságának bizottsági tagjaiból és Székesfehérvár iparos és gazda közönségéből alakult meg, s már a szervezeti munkálatokat befejezve, a végrehajtó bizottság működését meg- kezdte. A kiállítás hivatalos közlönyéül a „Székes- fehérvár és Vidéke” című hetenkint kétszer meg-

jelenő lap választatott, mely a kiállítás érdekében történendő minden mozzanatról hű és gyors tudósítást hozand.

Sorsszeszély. Évekkel ezelőtt került ide igen sanyaru anyagi viszonyok közt Sotkowski nevű lengyel báróné, szül. Gokolnicki grófnő, ki — dacára, hogy hercegekkel (a Sapieha hercegi családdal) állott rokoni viszonyban — éhen hal, ha nemesszív emberbarátok, ezek élén t. barátunk, Hegedüs Lajos, nem részesítik az irgalmaság testi cselekedeteiben. A szegény nő, ki szintén az orosz humanizmusnak esett áldozatául, utolsó napjait itt töltötte elvonultan ugyan, de nem teljes elhagyatottságban. Volt legalább szerény kis lakása s mindennapi kenyeré s barátai, akik jöltevőivé lőnek, gondoskodtak tisztességes eltemetetéséről is, midőn e rá nézve, igaz siralom völgyéből egy jobb hazába költözött. Évek jöttek, évek multak. Az özvegyet mindenki elfeledte. S imé egyszerre csak tudakozás történik a belügyministerium utján felőle. Mire Hegedüs arezképét küldte el a francia követség utján Algierba, honnan leányától kévéssel ezelőtt ismét tudakozás jött, ha nem maradtak-e okmányok az elhunyt után Szerenésére Hegedüs Lajos megőrizte az özvegy által halálos ágyán rábizott iratokat, melyek által most már legalább némileg kárpótolhatnák kiállott szenvedéseit: — csak hogy a szegény nő már rég a boldogok álmát aluszza. Mindenesetre sajátos játéka a sorsnak, mely akkor fordul jobbra, amikor már késő. A kiszenvedetre valóban késő — de nem talán maradékaira. Ezeket Hegedüs tagadhatlanul hálára kötelezte azon humanus tettel, hogy híven megőrizte a haladok által rábizott csomagot, mely, amint kiderült, a legfontosabb családi irományokat s okmányokat tartalmazta. S már e tény, hogy így közevitőjévé lett egy család állapota jobbra fordultának, nemes érzelmekkel töltheti el a jótékony szívet, melyről Hegedüs Lajos városzserte, de a vidéken is, ismeretes. Az ég áldása kísérje nemes működését!

Fölhívjuk az érdekeltek figyelmét lapunk mai száma hirdetési rovatára, melyben a megye alispánja, a törvényhatósági bizottság f. hó 5-én hozott határozatához képest, a Buzafalva községében tartandó kisajátítási-tárgyalás kiszabott határideje s más egyéb dolgok iránt értesíti a nagy közönséget.

Színi szemle.

A lefolyt hét repertoireját két jutalomjáték, egy fordított új darab és ismétlések tölték ki.

Hét f. hó ismét „A szép Meluzina”, adatot nem nagy számú közönség előtt.

Keddén, egyik legkedveltebb színművésznőnk, Gerő L. jutalomjátékául: „A Tücsök”, ismét falusi életkép 5 felvonásban. Zsufolásig telt ház. S ez a legbiztosabb jele az érdem s igyekezet elismerése- s kitüntetésének, melyet Gerő L. bizonyít meg is érdemelt, mert az ő igyekezete sok élvezetes estét nyújtott a közönségnek. Megjelenésekor ismételt tapsviharral s élénk éljenzéssel fogadta a közönség s egy szép koszorúval is kitüntette. A cím-szeret a jutalmazott játszma s bár Gerő L. kedvessége ez alkalommal is általános elismerést vívott ki, de, hogy e szerep még egy kissé nehéz számára, érezhető volt. Az ő hivatása a vig salon-darabok s nem a búsongó életképek alakítása. A darab vesztett értékéből a nem épen találó szerep-kiosztás miatt is. Fadedte t Lásznénak kellett volna alakítania, mert az ilyen szerep csak az ő kezében magaslik ki. A Kendi szerepe is (Didier) nehéz volt; meg is nevetette többször a közönséget, de azért nem volt tökéletes. Somogyi elismerést érdemelt.

Szerdán: „Fatinicza”, huszadszor. Csütörtökön: „Nem mind arany, ami fénylik”, angol vigjáték 3 felvonásban. Közönség feltűnően kevés számmal. Egybevágó, sikerült előadás. Pénteken: Bényeiné jutalomjátékául itt először: „Az arany chignon”, operette 3 felv. A ház az utolsó helyig megtelt, hogy az operettek s népszínművek kedvelt alakját kitüntesse. Ritka előadás idézett elő még oly egyretartó derült hangulatot, mint e mai. A jutalmazottat szünni nem akaró tapsviharral fogadták, ki egy szép koszorúval is, mely értékes gyűrűt tartalmazott, megtiszteltetett. A darab oly vig, melyről találobban alig lehetne másképp nyilatkozni, mint hogy: „jó boldonság”. A közönség nagyon jól mulatott, s bár a darab zenéje nem a Fatiniczaé, azért vannak igen szép részletei, mint az, midőn Helena kártyát vet és midőn a költéltáncossal viszonlatják egymást. — ugy, hogy e darab ismétlése óhajtható volna. A szereplők mindnyájan, de különösen Bényeiné (Lodoisea), Roth Etel (Helena) Kendi (Pistólet) s Gerecs (Gontram) tüntették ki magokat. Dező alakítása is sikerült.

Szombaton: „A citromok” legelőször itt. Irta Rosen Gy. Közönség nem nagy számmal, pedig e vigjáték telt házra lett volna érdemes. Bonyodalmai igen sikerültek s az egész ezekből áll. — Az előadás sikerült. Vinczéné (Scherné) Somogyi (Hirse Gy.) és Gabányi (Ranning) igen szépen alakítottak, ugy a többi szereplők is megfeleleltek. A darab esattanóságát azonban néhol döcögőssé tette a szerepek nem-tudása.

Vasárnap: „A csirkefogó”, másodszer szép számú közönség előtt. Sikerült előadás.

Művészet.

A Goll János és Kisorómai M. Béla szerkesztése alatt fennálló, Orpheus című zenemű-folyóirat ezévi (IV.) évfolyamának, martiusi havi füzeté, kettős-szám, megjelent és következő változatot tartalommal bír 1.) Kisorómai M. Béla: Sárka esik, népdal-ésárdás. — 2.) Fanzler J. L.: Török-arab népdal. — 3.) Klepsch K.: Borura deri. Quadrille. — 4.) Barabás J.: Lina gyorspolka.

5.) Sztankovich Károly: Convent-rezgő-polka. — 6.) Erney J.: Három-szólamu elő- és utójátékok harmonium-, vagy orgonára. — 7.) Tolnai G. J.: A czimbalmos: I. Cserebogár (átirat). Kiadóhivatal: Budapest II. ker. fő utca 20. sz. Előfizetési díj negyedévre 1 frt 30 kr., fél évre 2 frt 50 kr., egész évre 4 frt 50 kr. Kettős-szám ára 60 kr.

Szegeden megjelent és szerkesztőségünk-höz beküldött „15 kedvelt szegedi népdal szöveg-gel” című, díszesen kiállított, zenemű. Palotás Faustin, a „Tálos” című népszínműből zongorára átírta Tisza Aladár. Kiad a Várnai L. hang-jegy- és könyvkereskedése Szegeden. Ara 80 kr. Fölhívjuk ez új műre a zenekedvelők figyelmét.

Táborcsky és Parsch budapesti zenemű kereskedésében (IV. ker. korona-utca 1. sz.) legújabb-megjelent: „Wo man singt” című keringő; zongorára szerző ifj. Fahrbach Fülöp az Ajródi, 23-ik sz. gyalogezred karmestere. Ara 80 kr. Fölhívjuk rá a zeneértők figyelmét.

Piaci árjegyzék.

Március 16-án 1878.

Table with 3 columns: A tárgyuk neve, I. oszt., II. oszt. Lists various goods like wheat, flour, oil, etc. with prices.

Felelős szerkesztő: dr. Klekner Alajos.

H I R D E T É S E K.

104 sz. K. B.

18. 1-1

Hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. közmunka és közlekedési mini-terümnak f. évi február-hó 9-ikén 1468 sz. alatt kelt leiratával Buzafalva-község határában ezen helység tagosítás utáni térképén 22 sz. alatt jelzett 569 önlény területnek kisajátítása elrendel-tetvén, a kisajátítási tárgyalás Buzafalva községében folyó évi április hó 30-án délelőtti 10 óra-kor Fekete István bizottsági tag elnöksége alatt fog megtartani. Miről az érdekeltek oly meg-jegyzéssel értesítettnek, hogy a kisajátítási tervrajz és összeírás egyik példánya a bizottság elnö-kénél, másik példánya pedig Buzafalva-község birajánál letétet-vén ezen okmányokat minden ér-dekelt fél megtekintheti, és a ki-sajátítási terv ellen netaláni észrevételeit írásban, vagy az e czeletra nyitott jegyzőkönyvben, avagy a tárgyalási határnapon a bizottság előtt szóval is előad-hatja; e lenkező esetre jogilag az fog vélelmezteni, hogy a nem nyilatkozó érdekeltek a kisajati-tási tervet a maga részéről elfo-gadta. Figyelmeztetnek végül az ér-dekeltek, hogy a kisajátítás meg-allapítása fölött a bizottság, ha-bár senki sem jelennek is meg, érdemileg fog határozni. Kelt Kassán, Abaujvármegye közigazgatási bizottságának 1878. évi márczius 5-én tartott ülé-sében.

Comáromy L. alispán, helyet. elnök.

W i e n e r L a n d w i r t s c h a f t l i c h e Z e i t u n g - j a. H i t s c h m a n n H. H u g o. D e r P r a k t i s c h e L a n d w i r t h - j e. H i t s c h m a n n H. H u g o. D e r O e k o n o m - j a. H i t s c h m a n n H. H u g o. B l a t t k a l e n d e r - j e f ü r d e n L a n d w i r t h. 1878-r a. H i t s c h m a n n H. H u g o.

Üzleti jelentés.

Tisztelettel alólirottaknak van szereneséjük a t. ez. közönség becses tudomására hozni, hogy üz-lettelepüket egy loerövel hajtandó nagy mán-gorló felállításával megnagyobították.

Ezen ezélszerű újítás folytán képesek vagyunk eddigi tevékenységünkön. — mindennemű

női és férfi öltönyök festésén,

fehér csipke függönyök, crepon és mindennemű kendők tisztításán, vásznak, törülközők és asz-talkendők fehéritésén — kívül nekünk beküldött bármily mennyiségű vásznakat a legrövidebb idő alatt megmangorolni.

Kassán, 1878. márczius-hóban

Kiváló tisztelettel

Haltenberger testvérek

selyem-, kelmefestészetük, folttisztító és va-szonfehérítő intézetük, Kassán, malom-utca 3.

19 — 1

Kassa, 1878. Nyomatott a „Pannónia”-kinyomoda és kiadó-résvénytársaságnál.